

Bohoslužby v Zábřehu 8.září 2013

Lk 14,25-33

Milé sestry, milí bratři, už se vám stalo, že jste si něco špatně naměřili a pak i špatně uřízli? Občas se to asi stane každému. Inu, nejsme mistři v každém oboru a některé věci lehce podceníme. Pokud jde jen o špatně uříznuté prkýnko na poličku, je to asi zanedbatelné. Tak se použije jiné nebo je polička menší. Pokud špatně uříznete koberec, je to asi horší, ale pořád se to dá nějak napravit, dá se to vyřešit. Asi si trochu zanedáváme, sami sebe nazveme trochu méně lichotivě, ale tím to končí. Příště si dáme větší pozor a vzpomeneme si, že přísloví „dvakrát měř, jednou řež“ má něco do sebe.

Lidské jednání může být často zbrklé, nepromyšlené. Pokud jde jen o prkýnko nebo koberec, asi se toho tolik nestane. Ale špatně řezat se dá i v jiných oblastech a to už může být docela vážné, neboť následky se nedají jen tak lehce odstranit. Zejména tehdy, když jde o otázky lidského života. Výběr životního partnera, povolání a podobně, to všechno už je docela vážný krok, který se nedá jen tak opakovat či prostě zrušit. Proto je nutné, aby si ho člověk pořádně rozmyslel, aby zvážil, jestli se touto cestou vydat či nikoliv.

Nejvážnější rozhodnutí lidského života je rozhodnutí jít za Ježíšem. V dnešním evangelijním textu čteme, že Ježíš je na cestě a je s ním veliký zástup. Je to na jednu stranu určitě skvělá podívaná. Kdo by nestál o takovou popularitu? Kdo by neměl rád tak veliké obecenstvo? Ježíš s tím ale docela zápasí. Nejde mu ani o popularitu, nejde mu o výkazy počtu posluchačů. Jde mu o obrácení člověka, o přijetí nového života. Proto se na své posluchače obrací s docela tvrdým výrokem. Kdo nemá v nenávisti rodiče, děti, partnery a tak dál, nemůže být Ježíšovým učedníkem.

Toto je text, na kterém by se dalo docela dobře ukázat, jak nebezpečné to křesťanství vlastně je. Jen se podívejte, k čemu nabádá. Mít v nenávisti rodinu, blízké, jen proto, aby šel člověk za Ježíšem, to je přeci společensky nebezpečné. Vnášet mezi lidi nenávist a tak je vytrhnout, to může chtít snad jen nějaký nebezpečný sektář. I tak se tedy může člověk na tento text dívat. Ve skutečnosti nejde ale o žádné nebezpečné sektářství. Vždyť se nepíše jen o nenávisti k blízkým, píše se i o nenávisti k sobě sama a nesení kříže. Když tedy Ježíšova slova slyšíme v tomto celém kontextu, nabývají také jiného významu. Jsou odkazem k určité skutečnosti. Při

cestě za Ježíšem musíme dát na misku vah různé věci a právě vztah k okolí, k sobě samému je jednou z nich. Mít v nenávisti své blízké i sám sebe tedy neznamená trhání vazeb rodinných či jakýchkoliv jiných. Neznamená to zanášení nenávisti do tohoto světa. Znamená to uvědomění si hodnoty všeho, co člověk má, co ho obklopuje a svazuje v porovnání s hodnotou Ježíše a toho, co chce získat. Myslím, že kdyby zde bylo napsáno, že kdo nenávidí tento svět, nebyl v tom textu zase takový problém. Jenže to je jen prvotní pocit. Vždyť právě blízké vazby na rodinu, přátele, láska k sobě samému, to vše je právě tento náš svět. Ježíš to tedy zde jen konkretizuje. Upozorňuje všechny, kdo chtějí jít za ním, že je třeba, aby se změnilo cosi v jejich životech, následování Ježíše zasahuje i jejich vztahy a vazby. Poležení důrazu na to mít v nenávisti i ty nejbližší ukazuje k opravdu závažnému kroku, kterým je následování Ježíše. Člověk si musí uvědomit, že rozhodnutí stát se Ježíšovým učedníkem přináší nejen výhody, ale také kříž, ochotu k oběti.

Zástup, který šel za Ježíšem viděl mnoho věcí naprosto idylicky. Je to přeci skvělé, když je možné jít, vidět nějaký ten zázrak a poslouchat zajímavá slova. Jenže to není to skutečné následování. Být učedníkem znamená udělat mnohem víc, než jen být chvíli součástí davu kolem Ježíše. Znamená to v životě nést Ježíšovo poselství, žít podle jeho slova, být svědkem jeho díla. A to vše i v podmínkách, kdy umře na kříži a jeho jméno nebude zrovna v oblibě.

Rozhodnutí následovat Ježíše je věc dost závažná. Je třeba vzít v úvahu, že člověk se pro něj musí vzdát opravdu všeho. Nemůže zůstat na půli cesty, chtít tedy být zde a zároveň s Kristem. Možná to dnes vyznívá poněkud zvláště, radikálně. Copak jsme nějakí radikálové? Jenže ono rozhodnutí pro Krista je radikální změnou života. Proto si tento krok musí člověk velice dobře rozmyslet a vzít do úvahy, že následování Ježíše ho bude něco stát. Moc často o tom asi nemluvíme. Přeci jen na nás někdy doléhá tíživá situace, která nás nutí, abychom spíše ukazovali ty výhodné stránky rozhodnutí pro Ježíše. To jsou ty stránky, které viděl zástup a které lákaly. Jsou to ty stránky následování, které způsobí, že náhle je tu dav chtivý nějakého slova a vyvolávající v nás radostné pocity. Ovšem jen do chvíle, než dojde na nějaké těžkosti. To se pak rychle ztrácí. Dokonce, jak můžeme číst v evangeliích, místo radostného „Hosanna“ začne křičet „Ukřižuj“. Změní svůj postoj, rozmyslí si to. To ale ve skutečném následování nejde. Vykročení na cestu života už nelze vzít zpět. Lze se na ní jen ztratit, to ano, ale nelze se vrátit s tím, že jsem si to rozmyslel. Závazek být Kristův je nezrušitelný. Proto si ho musí člověk dokonale rozmyslet a dát na misky vah opravdu všechno. Tedy i to, že se zříká sebe sama, opouští svůj život, se vším, co k němu patří. Tedy i s hodnotami jako jsou přátelé a rodina. Neznamená to je fyzicky opustit, ale znamená to, že už nejsou na tom nejprvnějším místě a může se stát, že rozhodnutím pro Ježíše člověka jeho rodina či přátelé také mohou zavrhnout, můžou se postavit proti, můžou ho svádět zpět. Mít je v nenávisti je docela silné vyjádření, ale tehdejšímu člověku dost výmluvné. Znamená zkrátka odpoutání se, postavení na vedlejší kolej. Opakem nenávisti je láska a přílišná láska ke svému okolí i sobě samému nedává prostor opravdové lásce k Bohu.

Je tedy potřeba si řádně rozmyslet, jestli máme na tuto cestu dostatek sil i odhodlání. K tomu nás Ježíš vybízí. Ukazuje tím závažnost jeho následování. Nemůže být vnímáno jako formalita, jako chvilková zábava. Následování Ježíše je závazek na celý život. Závazek, který stojí člověka všechno, co jen může dát. Jedině tak má následování svůj smysl, jedině tak může přinášet své ovoce. Vždyť pozvání k novému životu vyžaduje zásadní změnu v nitru člověka. Pokud se nezmění, jen těžko se může změnit i jeho život. Tedy změnit tak, jak to Ježíš zmiňuje ve svém kázání. Z něj je patrné, že zásadní změna přichází přeci ve vztahu k Bohu a v pohledu na svůj život. K jaké změně je zde člověk připravený? Je vůbec k nějaké změně připravený? Počítá s ní, umí si ji představit? A co reakce jeho okolí? Jak je na ni připraven? Udrží se jako Kristův i tehdy, když to bude znamenat opustit některé přátele, nerozumět si s rodiči, nedojít pochopení u partnera či dětí? To jsou závažné otázky. A dojít k odpovědi, že jistě, není zase tak jednoduché, samozřejmé. Vlastně to ani nejde bez setkání se s Boží láskou a odevzdáním se do Božích rukou. Vždyť být připraven opustit to, co nějakým způsobem posiluje lidský život, lze jen tehdy, když člověk pozná skutečnou skálu svého života, na které se může postavit.

Možná zní poněkud zvláště, že pro Krista bychom se měli rozhodovat s chladnou hlavou. Avšak právě na to nás Ježíš chce upozornit. Ostatně je to jako v každém jiném vztahu, který má mít dlouhé trvání. Náhlé vzplanutí a bezmyšlenkovité kroky jsou jen na škodu. Nedá se na nich postavit nic trvalého. Když přijde jakési vystřízlivění, opadnutí nadšení, odhodlání k následování se ztratí. Člověk zjistí, že to, čím chtěl žít, najednou tak pevné není. A vrací se zpět tam, kde byl, tedy ke starému životu k předivu vztahů a hodnot, které nedokázal opustit. Nedá se zkrátka vyžít jen s tím, že je to moc fajn a líbí se mi atmosféra kolem Ježíše, líbí se mi jeho kázání, jsem nadšen z jeho zázraků. Co když přijde něco lepšího? Co potom? Půjdu zase dál? Nejspíš ano. Pokud hledám jen atmosféru, pěkná slova a vůbec něco, co se mi líbí, pak je logické, že zase půjdu o kus dál, když se objeví něco lepšího. Proč také ne, když jsem vázán dobrým pocitem nikoliv pevným vztahem. K tomu vposledku Ježíšovo slovo míří. Rozmyslet si rozhodnutí pro Ježíše znamená rozmyslet si, proč za ním vlastně jdu. Jestliže je třeba vzít v úvahu jen to, že obětuji chvíli svého času, pak je to něco zcela jiného než když je třeba obětovat úplně všechno. To si člověk nejlépe uvědomí ve chvíli, kdy slyší od Ježíše slova o tom, že má mít v nenávisti své nejbližší. Je to tak radikální zásah do průběhu života, tak radikální požadavek, že člověka to donutí se zamyslet a pochopit, že má jen dvě možnosti. Buď zůstane tam, kde je, nebo se za Ježíšem vydá cele. Může zůstat v povzdálí a brát Ježíše jako zajímavé zpestření života. A nebo může jít dál a navázat vztah k Ježíši, nechat se k němu připojit pevným poutem. Pokud se k tomuto rozhodne, pak se teprve stává jeho učedníkem.

Může se to zdát těžké, aby člověk šel za Ježíšem a nechal za sebou celý svět. Ve skutečnosti to zase tak těžké rozhodování být nemusí. Vždyť v Ježíši můžeme poznat toho, který je víc než celý svět, je náš život. Našemu rozhodování sám také pomáhá. Ve chvíli, kdy dojdeme k poznání, že v něm je skutečný život, nejen jeho parodie, pak také zjistíme, že nejlepší způsob, jak neztratit své blízké, přátele, je dát je jako svou oběť Bohu. Vždyť přece i oni patří jemu a ne nám.

Pane Ježíši, ve své lásce nás k sobě voláš a chceš, abychom byli u tebe. Děkujeme za pozvání na cestu za tebou a prosíme o odvahu dát do tvých rukou vše, co tvoří naše životy, dát ti nejen sami sebe, ale také své blízké, všechny na kterých nám záleží.

Amen.